

LE PLESAT ME PELJI 2006

NEVA TRAMPUŠ

Leto se je hitro zasukalo naokrog in z velikim veseljem sem maja ponovno začela spremljati medobmočna srečanja odraslih folklornih skupin. Letos je zaplesalo 51 skupin na sedmih srečanjih, in sicer v Zgornji Ložnici, Postojni, Artičah, Slovenj Gradcu, Lendavi, Trzinu in Ljubljani.

Že lansko leto sem ugotavljala, da skupine napredujejo na vseh področjih. Letos zagotovo vem, da se nisem zmotila. Vsaj za večino območij ne. Kakovostna rast je bila bolj intenzivna na Dolenjskem, osrednjem Štajerskem in Primorskem, prepričana pa sem, da ji bodo sledila tudi druga območja (za ostalimi še vedno precej zaostajata Prekmurje in Bela krajina; stanje je manj rožnato na Gorenjskem in zahodnem Štajerskem).

Dobra polovica skupin je predstavila nove odrske postavitve, sestavljene iz - predvsem plesnih - prvin svojega domačega okolja. Kot okvir odrskega dogajanja so služili utrinki, vzeti iz šeg in navad človekovega življenjskega ali koledarskega kroga. Drugi so plese povezovali z vsebinami izbranih ljudskih pesmi, tretji so se lotevali česa tretjega. Vsi govorni deli so bili sorazmerno kratki in večinoma razumljivi. Poudarek je bil predvsem na plesu.

Na letošnjih srečanjih je največ skupin zaplesalo štajerske plese, polovico manj primorske, vsa ostala območja pa so bila skoraj enakovredno zastopana.

Ker se vodje vedno bolj zavedajo pomembnosti glasbene spremljave, so se potrudili tudi na tem področju. Nekateri so še nekoliko nerodni pri izbiri primerne tonalitete pri zaporedju plesov, tu in tam sta sočasno igrali dve harmoniki, kar tudi ni najbolje, še posebej, če gre za kombinacijo diatonične in klavirske. Tamburaško spremljavo je imela le ena skupina. Vse pogostejše slišimo v godčevskih

Slavnostni govornik na Le plesat me pelji 2006 je bil predsednik države dr. Janez Drnovšek.

(Foto: Janez Eržen, Črnomelj, junij 2006.)

Prvi del državnega srečanja odraslih folklornih skupin Le plesat me pelji 2006 je bil vključen v mednarodni folklorni festival in prireditev Jurjevanje v Črnomlju. Med tujimi skupinami (bile so tri) je zaradi zanimivosti programa in kakovosti izvedbe izstopala Folklorna skupina Stanko Paunović iz Pančeva (Srbija).

(Foto: Janez Eržen, Črnomelj, junij 2006.)

sestavih violino (kar je bilo pred leti redkost, pravzaprav posebnost) in igranje kontrabasa z lokom.

Ena petina skupin v svoj program ni vključila petja. Vsi ostali so lepo, nekateri prav odlično, odpeli eno-, dvo- ali tudi troglasje.

Vse skupine se po svojem znanju in finančnih možnostih trudijo izboljšati kostumsko podobo. Ponekod bo potrebno še nekaj truda in denarja, da bodo kostumi dostojno predstavljali izbrani čas, prostor in oblačilno podobo takratnih ljudi.

Pri napovedih, ki jih povezovalci programov oblikujejo na podlagi opisov iz prijavnic, se še vedno prepogosto pojavlja naštevanje držav, kjer je skupina gostovala, ali celo raznih občinskih nagrad in priznanj. Menim, da so za medobmočna (pa tudi območna) srečanja primerne kratke in jedrnat napovedi z navedbami zgolj bistvenih podatkov o nastopajočih, sicer pa s kratkimi opisi predstavljenih programov. Zanimive so napovedi, v katerih se vsebina prepleta s humorjem. Eno tako smo slišali na letošnjih medobmočnih srečanjih.

Organizatorji so se letos potrudili in vsa srečanja (z manjšimi spodrsjlaji) organizirali v dvoranah s solidno ali dobro akustiko in poskrbeli za ozvočenje. Takih razmer si skupine želijo tudi na območnih srečanjih. Zelo pomembno je pravočasno obveščanje o izboru na medobmočna srečanja, saj se prepogosto zgodi, da skupina o izboru ni obveščena vsaj 10 dni pred medobmočnim srečanjem. Zato skupinam predlagam, da se že jeseni pozanimajo, kdaj in kje je načrtovano medobmočno srečanje, organizatorji območnih srečanj pa naj se držijo dogovora, da mora biti zadnje območno srečanje vsaj 14 dni pred medobmočnim.

Spremljanje nastopov in predvsem izbor ni prijetna zadeva, predvsem je velika odgovornost. V tistih slabih desetih minutah med nastopom gledalci pogosto ne razmišljamo, koliko priprav je bilo potrebnih, kolikšno število plesnih, pevskih in glasbenih vaj, usklajevanja, premagovanja

osebnih in tehničnih težav in tudi odrekovanja. Zato si prav vsi, ki so sodelovali na območnih srečanjih ali so bili izbrani na medobmočno in državno, zaslužijo pošten aplavz in pohvalo.

Ob nastopih ali pozneje ob pogovorih se porajajo vprašanja, kakšni kompromisi so še sprejemljivi. Npr. obe državni srečanja sta sicer na velikem odru, vendar na prostem, kjer brez ustrezne tehnične podpore, včasih še celo ob njej, marsikateri dogodek zbledi. Torej na eni strani uporabljamo mikrofone, viseče, ročne, naglavne ..., ki res ne sodijo v čas, ki ga želimo predstavljati, hkrati pa odločno odklanjamo nošenje ročnih ur, sodobnih verižic, uhanov, očal ipd. ter uporabo sodobnih rekvizitov (današnjih stolov, šopkov, sirkovih metel ...). Morda bi kdo pomislil, da gre za nepremišljenost, a sama menim, da gre zgolj za sklepanje sporazumov, ki ga narekuje odgovoren in hkrati sodoben odnos do izročila.

Še drug pomislek, morda tehtnejši. Koliko naj folklorne skupine, ki ohranjajo in poustvarjajo ljudsko izročilo, podlegajo zahtevam turističnega trga in žal tudi občasnim željam in pobudam mednarodnih folklornih festivalov? Nekaterim skupinam je atraktivnost glavno vodilo in od tega ne odstopajo. Ali ni to začetek konca "živega muzeja", na katerega bi bili lahko ponosni? Posodabljanj, tudi v smeri atraktivnosti, ne bomo mogli preprečiti, dokler se ne bo dvignila zavest posameznikov, ki so jim ceneni učinki vredni več kot sadovi težkega in naporega dela, s katerim se ne oddaljujemo bistveno od izvirnosti.

Novo, nekoliko drugačno, predvsem pa odsko dobro izdelano temo je predstavila Folklorna skupina Lipa iz Rečice pri Laškem, ki se je lotila raziskave in odrske interpretacije rudarskega krsta. Le plesat me pelji 2006.

(Foto: Janez Eržen, Črnomelj, junij 2006.)

Še dobro, da skupin, ki bi nerazumno težile k atraktivnosti, na Slovenskem ni veliko. Veliko več je tistih, ki se zavedajo svojega poslanstva in razveseljujejo ter bogatijo ljubitelje in poznavalce plesnega, pevskega in drugega izročila.

Hvala organizatorjem in skupinam za vsa prijetna srečanja, ob katerih sem dopolnjevala svoje znanje. In hvala vsem, da ste obogatili program na teh dveh, za ljubitelje ljudskega izročila pomembnih prireditvah.

Vsem skupinam čestitam in želim uspešno delo tudi v prihodnje.

Izbor skupin in programov za Le plesat me pelji 2006: ČRNOMELJ

1. KUD Folklorna skupina Javorje, Šmartno pri Litiji
PA SMO NA OH CETI
Vodja skupine in avtorica odrske postavitve: Ida Dolšek
2. Odrasla folklorna skupina Šmarječani, KUD Pernica
GREMO VOŠČIT
Vodja skupine in avtorica odrske postavitve: Tatjana Gorjup
3. Folklorna skupina FD Mandrač, Koper
NA BREGU JE DEKLICA STALA
Vodja skupine in avtorica odrske postavitve: Mojca Lepej
Avtor glasbene priredbe: Bogomir Likon
4. Folklorna skupina FD Lancova vas
FAŠENK SE BLIŽA
Vodja skupine: Janko Jerenko
Avtor odrske postavitve: Nežka Lubej in Janko Jerenko
Avtor glasbene priredbe: Anton Širovnik
5. Folklorna skupina Sava Kranj
SPREJEM V FANTOVSKO DRUŠČINO
Vodja skupine: Zvonko Gantar
Avtor odrske postavitve: Tomaž Gantar
Avtor glasbene priredbe: mag. Vinko Šorli
6. Folklorna skupina Lipa, KUD Lipa Rečica
KNAPOVSKI KRST
Vodja skupine in avtorica odrske postavitve: Erika Krašek
Avtor glasbene priredbe: Erika Krašek in Ivan Kušer

7. Folklorna skupina Stična **ZALJUBIL SEM SE**

Vodja skupine in avtor odrske postavitve: Boštjan Genorio
Avtor glasbene priredbe: Boštjan Genorio in Domen Omejec

BELTINCI

1. Folklorna skupina KUD Triglav, Slovenski Javornik - Jesenice
BELOKRANJSKI PIR in ČPINARJEV TIČEK POJE - GORENJSKI PLESI
Vodja skupine: Malči Možina
Avtorja odrskih postavitvev: Malči Možina in Bojan Knific
Avtor glasbene priredb: Franci Šolar
2. Akademsko folklorna skupina France Marolt, ŠOU v Ljubljani
"IMEL SEM LJUBICO" - PLESI SLOVENSKE ISTRE in PLESI LJUBLJANSKEGA PREDMESTJA
Vodja skupine: Andrej Kos
Avtor odrskih postavitvev: Mirko Ramovš
Avtor glasbene priredb: Julijan Strajnar
3. Odrasla folklorna skupina FD Kres, Novo mesto
METEV PROSA - DOLENJSKI PLESI in PLESI IZ POLJANSKE DOLINE
Vodja skupine in avtorica odrskih postavitvev: Branka Moškon
4. Odrasla folklorna skupina PD Ruda Sever Gorišnica
ZASTAVJAKI NA KMEČKI SVATBI IN SNEMANJE VENCA
Vodja skupine: Jožica Kokot
Avtor odrske postavitve: Slavko Prejac
Avtor glasbene priredbe: Viktor Munda